

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ

॥ ಷಡ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

॥ ಷಡ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರೀರಾಮಸ್ಯಾದಾಸೀನ್ಯಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸೀತಯಾ ತಂ ಪ್ರತಿ ತತ್ಕಾರಣಸ್ಯ
ಜಿಜ್ಞಾಸನಂ ಪಿತುರಾಜ್ಞಯಾ ವನಂ ಗಂತುಮಾತ್ಮನೋ ನಿಶ್ಚಯಂ ಬ್ರುವತಾ
ಶ್ರೀರಾಮೇಣ ಗೃಹೇಽವಸ್ಥಾತುಂ ಸೀತಾಯಾ ಬೋಧನಂ

ಅಭಿವಾದ್ಯ ತು ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ರಾಮಃ ಸಂಪ್ರಸ್ಥಿತೋ ವನಂ |
ಕೃತಸ್ವಸ್ತಯನೋ ಮಾತ್ರಾ ಧರ್ಮಿಷ್ಠೇ ವರ್ತಮಾನ್ ಸ್ಥಿತಃ || 2.26.1 ||

ವಿರಾಜಯನ್ ರಾಜಸುತೋ ರಾಜಮಾರ್ಗಂ ನರೈರ್ವೃತಂ |
ಹೃದಯಾನ್ಯಾಮಮಂಥೇವ ಜನಸ್ಯ ಗುಣವತ್ತಯಾ || 2.26.2 ||

ವೈದೇಹೀ ಚಾಪಿ ತತ್ ಸರ್ವಂ ನ ಶುಶ್ರಾವ ತಪಸ್ವಿನೀ |
ತದೇವ ಹೃದಿ ತಸ್ಯಾಶ್ಚ ಯೌವರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಚನಂ || 2.26.3 ||

ದೇವಕಾರ್ಯಂ ಸ್ಮ ಸಾ ಕೃತ್ವಾ ಕೃತಜ್ಞಾ ಹೃಷ್ಟಚೇತನಾ |
ಅಭಿಜ್ಞಾ ರಾಜಧರ್ಮಾಣಾಂ ರಾಜಪುತ್ರೀ ಪ್ರತೀಕ್ಷತಿ || 2.26.4 ||

ಪ್ರವಿವೇಶಾಥ ರಾಮಸ್ತು ಸ್ವವೇಶ್ಮ ಸುವಿಭೂಷಿತಂ |
ಪ್ರಹೃಷ್ಟಜನಸಂಪೂರ್ಣಂ ಹ್ರಿಯಾ ಕಿಂಚಿದವಾಙ್ಮುಖಃ || 2.26.5 ||

ಅಥ ಸೀತಾ ಸಮುತ್ಪತ್ಯ ವೇಪಮಾನಾ ಚ ತಂ ಪತಿಂ |
ಅಪಶ್ಯಚ್ಛೋಕಸಂತಪ್ತಂ ಚಿಂತಾವ್ಯಾಕುಲಿತೇಂದ್ರಿಯಂ || 2.26.6 ||

ತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸ ಹಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ನ ಶಶಾಕ ಮನೋಗತಂ |
ತಂ ಶೋಕಂ ರಾಘವಃ ಸೋಘಂ ತತೋ ವಿವೃತತಾಂ ಗತಃ || 2.26.7 ||

ವಿವರ್ಣವದನಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಂ ಪ್ರಸ್ವಿನ್ನಮಮರ್ಷಣಂ |
ಆಹ ದುಃಖಾಭಿಸಂತಪ್ತಾ ಕಿಮಿದಾನೀಮಿದಂ ಪ್ರಭೋ || 2.26.8 ||

ಅದ್ಯ ಬಾರ್ಹಸ್ಪತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಯುಕ್ತಃ ಪುಷ್ಯೇಣ ರಾಘವ |
ಪ್ರೋಚ್ಯತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ ಪ್ರಾಜ್ಞೈಃ ಕೇನ ತ್ವಮಸಿ ದುರ್ಮನಾಃ || 2.26.9 ||

ನ ತೇ ಶತಶಲಾಕೇನ ಜಲಫೇನನಿಭೇನ ಚ |
ಆವೃತಂ ವದನಂ ವಲ್ಲು ಚ್ಛತ್ರೇಣಾಭಿವಿರಾಜತೇ || 2.26.10 ||

ವ್ಯಜನಾಭ್ಯಾಂ ಚ ಮುಖ್ಯಾಭ್ಯಾಂ ಶತಪತ್ರನಿಭೇಕ್ಷಣಂ |
ಚಂದ್ರಹಂಸಪ್ರಕಾಶಾಭ್ಯಾಂ ವೀಜ್ಯತೇ ನ ತವಾನನಂ || 2.26.11 ||

ವಾಗ್ಮಿನೋ ವಂದಿನಶ್ಚಾಪಿ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾಸ್ತ್ವಾಂ ನರರ್ಷಭ |
ಸ್ತುವಂತೋ ನಾದ್ಯ ದೃಶ್ಯಂತೇ ಮಂಗಲೈಃ ಸೂತಮಾಗಧಾಃ || 2.26.12 ||

ನ ತೇ ಕ್ಷೌದ್ರಂ ಚ ದಧಿ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವೇದಪಾರಗಾಃ |
ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಮೂರ್ಧಾಭಿಷಿಕ್ತಸ್ಯ ದದತಿ ಸ್ಮ ವಿಧಾನತಃ || 2.26.13 ||

ನ ತ್ವಾಂ ಪ್ರಕೃತಯಃ ಸರ್ವಾಃ ಶ್ರೇಣೀಮುಖ್ಯಾಶ್ಚ ಭೂಷಿತಾಃ |
ಅನುವ್ರಜಿತುಮಿಚ್ಛಂತಿ ಪೌರಜಾನಪದಾಸ್ತಥಾ || 2.26.14 ||

ಚತುರ್ಭಿರ್ವೇಗಸಂಪನ್ನೈರ್ಹಯೈಃ ಕಾಂಚನಭೂಷಣೈಃ |
ಮುಖ್ಯಃ ಪುಷ್ಪರಥೋ ಯುಕ್ತಃ ಕಿಂ ನ ಗಚ್ಛತಿ ತೇಽಗ್ರತಃ || 2.26.15 ||

ನ ಹಸ್ತೀ ಚಾಗ್ರತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸರ್ವಲಕ್ಷಣಪೂಜಿತಃ |
ಪ್ರಯಾಣೇ ಲಕ್ಷ್ಯತೇ ವೀರ ಕೃಷ್ಣಮೇಘಗಿರಿಪ್ರಭಃ || 2.26.16 ||

ನ ಚ ಕಾಂಚನಚಿತ್ರಂ ತೇ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನ |
ಭದ್ರಾಸನಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಯಾಂತಂ ವೀರ ಪುರಃಸರಂ || 2.26.17 ||

ಅಭಿಷೇಕೋ ಯದಾ ಸಜ್ಜಃ ಕಿಮಿದಾನೀಮಿದಂ ತವ |
ಅಪೂರ್ವೋ ಮುಖವರ್ಣಶ್ಚ ನ ಪ್ರಹರ್ಷಶ್ಚ ಲಕ್ಷ್ಯತೇ || 2.26.18 ||

ಇತೀವ ವಿಲಪಂತೀಂ ತಾಂ ಪ್ರೋವಾಚ ರಘುನಂದನಃ |
ಸೀತೇ ತತ್ರ ಭವಾಂಸ್ತಾತಃ ಪ್ರವ್ರಾಜಯತಿ ಮಾಂ ವನಂ || 2.26.19 ||

ಕುಲೇ ಮಹತಿ ಸಂಭೂತೇ ಧರ್ಮಜ್ಞೇ ಧರ್ಮಚಾರಿಣಿ |
ಶೃಣು ಜಾನಕಿ ಯೇನೇದಂ ಕ್ರಮೇಣಾದ್ಯಾಗತಂ ಮಮ || 2.26.20 ||

ರಾಜ್ಞಾ ಸತ್ಯಪ್ರತಿಜ್ಞೇನ ಪಿತ್ರಾ ದಶರಥೇನ ವೈ |
ಕೈಕೇಯೈ ಮಮ ಮಾತ್ರೇ ತು ಪುರಾ ದತ್ತೌ ಮಹಾವರೌ || 2.26.21 ||

ತಯಾದ್ಯ ಮಮ ಸಜ್ಜೇಽಸ್ಮಿನ್ನಭಿಷೇಕೇ ನೃಪೋದ್ಯತೇ |
ಪ್ರಚೋದಿತಃ ಸ ಸಮಯೋ ಧರ್ಮೇಣ ಪ್ರತಿನಿರ್ಜಿತಃ || 2.26.22 ||

ಚತುರ್ದಶ ಹಿ ವರ್ಷಾಣಿ ವಸ್ತವ್ಯಂ ದಂಡಕೇ ಮಯಾ |
ಪಿತ್ರಾ ಮೇ ಭರತಶ್ಚಾಪಿ ಯೌವರಾಜ್ಯೇ ನಿಯೋಜಿತಃ || 2.26.23 ||

ಸೋಽಹಂ ತ್ವಾಮಾಗತೋ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಪ್ರಸ್ಥಿತೋ ವಿಜನಂ ವನಂ |
ಭರತಸ್ಯ ಸಮೀಪೇ ತೇ ನಾಹಂ ಕಥ್ಯಃ ಕದಾಚನ || 2.26.24 ||

ಋದ್ಧಿಯುಕ್ತಾ ಹಿ ಪುರುಷಾ ನ ಸಹಂತೇ ಪರಸ್ತವಂ |
ತಸ್ಮಾನ್ನ ತೇ ಗುಣಾಃ ಕಥ್ಯಾ ಭರತಸ್ಯಾಗ್ರತೋ ಮಮ || 2.26.25 ||

ಅಹಂ ತೇ ನಾನುವಕ್ತವ್ಯೋ ವಿಶೇಷೇಣ ಕದಾಚನ |
ಅನುಕೂಲತಯಾ ಶಕ್ಯಂ ಸಮೀಪೇ ತಸ್ಯ ವರ್ತುತುಂ || 2.26.26 ||

ತಸ್ಮೈ ದತ್ತಂ ನೃಪತಿನಾ ಯೌವರಾಜ್ಯಂ ಸನಾತನಂ |
ಸ ಪ್ರಸಾದ್ಯಸ್ತ್ವಯಾ ಸೀತೇ ನೃಪತಿಶ್ಚ ವಿಶೇಷತಃ || 2.26.27 ||

ಅಹಂ ಚಾಪಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂ ತಾಂ ಗುರೋಃ ಸಮನುಪಾಲಯನ್ |
ವನಮದ್ಯೈವ ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ಸ್ಥಿರೀಭವ ಮನಸ್ವಿನಿ || 2.26.28 ||

ಯಾತೇ ಚ ಮಯಿ ಕಲ್ಯಾಣಿ ವನಂ ಮುನಿನಿಷೇವಿತಂ |
ವ್ರತೋಪವಾಸಪರಯಾ ಭವಿತವ್ಯಂ ತ್ವಯಾನಘೇ || 2.26.29 ||

ಕಲ್ಯಮುತ್ಥಾಯ ದೇವಾನಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಪೂಜಾಂ ಯಥಾವಿಧಿ |
ವಂದಿತವ್ಯೋ ದಶರಥಃ ಪಿತಾ ಮಮ ಜನೇಶ್ವರಃ || 2.26.30 ||

ಮಾತಾ ಚ ಮಮ ಕೌಸಲ್ಯಾ ವೃದ್ಧಾ ಸಂತಾಪಕಶೀತಾ |
ಧರ್ಮಮೇವಾಗ್ರತಃ ಕೃತ್ವಾ ತ್ವತ್ತಃ ಸಮ್ಮಾನಮರ್ಹತಿ || 2.26.31 ||

ವಂದಿತವ್ಯಾಶ್ಚ ತೇ ನಿತ್ಯಂ ಯಾಃ ಶೇಷಾ ಮಮ ಮಾತರಃ |
ಸ್ನೇಹಪ್ರಣಯಸಂಭೋಗೈಃ ಸಮಾ ಹಿ ಮಮ ಮಾತರಃ || 2.26.32 ||

ಭ್ರಾತೃಪುತ್ರಸಮೌ ಚಾಪಿ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯೌ ಚ ವಿಶೇಷತಃ |
ತ್ವಯಾ ಭರತಶತ್ರುಘ್ನಾ ಪ್ರಾಣೈಃ ಪ್ರಿಯತರೌ ಮಮ || 2.26.33 ||

ವಿಪ್ರಿಯಂ ಚ ನ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಭರತಸ್ಯ ಕದಾಚನ |
ಸ ಹಿ ರಾಜಾ ಚ ವೈದೇಹಿ ದೇಶಸ್ಯ ಚ ಕುಲಸ್ಯ ಚ || 2.26.34 ||

ಆರಾಧಿತಾ ಹಿ ಶೀಲೇನ ಪ್ರಯತ್ನೈಶ್ಚೋಪಸೇವಿತಾಃ |
ರಾಜಾನಃ ಸಂಪ್ರಸೀದಂತಿ ಪ್ರಕುಪ್ಯಂತಿ ವಿಪರ್ಯಯೇ || 2.26.35 ||

ಔರಸ್ಯಾನಪಿ ಪುತ್ರಾನ್ ಹಿ ತ್ಯಜಂತ್ಯಹಿತಕಾರಿಣಃ |
ಸಮರ್ಥಾನ್ ಸಂಪ್ರಗೃಹ್ಣಂತಿ ಜನಾನಪಿ ನರಾಧಿಪಾಃ || 2.26.36 ||

ಸಾ ತ್ವಂ ವಸೇಹ ಕಲ್ಯಾಣಿ ರಾಜ್ಞಃ ಸಮನುವರ್ತಿನೀ |
ಭರತಸ್ಯ ರತಾ ಧರ್ಮೇ ಸತ್ಯವ್ರತಪರಾಯಣಾ || 2.26.37 ||

ಅಹಂ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಮಹಾವನಂ ಪ್ರಿಯೇ
ತ್ವಯಾ ಹಿ ವಸ್ತವ್ಯಮಿಹೈವ ಭಾಮಿನಿ |
ಯಥಾ ವ್ಯಲೀಕಂ ಕುರುಷೇ ನ ಕಸ್ಯಚಿತ್
ತಥಾ ತ್ವಯಾ ಕಾರ್ಯಮಿದಂ ವಚೋ ಮಮ || 2.26.38 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ
ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ ಷಡ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||